

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Bine ai venit!

— Excelența Sa Nunțiul Apostolic la Blaj —

Cetatea Școalelor dela îmbinarea Târnavelor astăzi îmbracă poboabă de praznic mare: Vine Excel. Sa Andreiu Cassulo, Nunțiul Apostolic dela București. Vestea a sosit mai de mult la Blaj. Acum va fi act și el, Cel așteptat.

Și ce larg loc cuprinde în dragostea și venerația a tot ce are Blajul unit, integral creștinesc și românesc! Dela copiii și copilele de școală primară și până la leviții Academiei Teologice și dela opincă până la vlădică — asta nicăirea mai viu și mai călduros ca aicia — toată lumea păstrează Romei papale și solilor ei adâncă și nefățărîtă, oarecum organică, admirație și simțeminte de filială alipire. Cel ce ne cercetează în numele Sf. Părinte a avut deja prilejul să vadă și să simtă sufletul Blajului în manifestațiile de fierbinte iubire creștină și impunătoare demnitate romană a credincioșilor bisericii noastre, intelectuali și plugari, pe ori unde s'a oprit, ori chiar numai a trecut: Brașov, Șinca Veche, Făgăraș, Sibiu, Veștem, Orlat, Ocna Sibiului, Slănic, Șeica Mare, Mediaș și alte puncte de itinerar curat românești și unite ori amestecate cu de cei de alt neam și alte credințe. Mica Romă rezervă însă înaltului demnitar bisericesc și strălucitului diplomat al Vaticanului ceva mai mult decât a întâmpinat până aci: însași inima din care au pornit efluviile simpatiei de care s'a împărtășit și se va împărtăși în tot drumul său printre fiii neamului nostru de dincoace de Carpați.

Blajul e scaldat în soare și îmbrăcat în flori și verdeață. Pe clădiri falfăie pădure de steaguri în colorile noastre naționale și ale Supremului Pontif și Suveran din Cetatea Vaticanului. Sufletele sunt inundate și ele de lumină mare, ca de sărbătoare aleasă. Și cum s'ar și putea să fie altfel, când are parte de o fericire ca aceea a petrecerii trimisului Sf. Părinte între zidurile sale; între acele ziduri ale căror fiecare peatră vestește cu glas mare grandoarea dinamicului și jertfelnicului spirit al Romei, însușit de fiii neamului nostru în umbra lui S. Pietro, readus și reaprins de ei, pe melcagurile ardelen, și dărnicia împărătească a Pontificilor Romani pe seama odraslelor române dornice de carte, și printr'asta pe seama întregului neam. Abil și vechiu diplomat cum este — Exc. Sa se apropie de anul șaptezeci al vieții — e cu neputință să-i scape frumuseța și valoarea specificului românesc unit. Și suntem mândri, cu mândrie sfântă, de acest specific pe care-l vrem tot mai bogat; tot mai strălucit și impunător. Voință ce nu ne îndoim o singură clipă că vom trece-o în faptă, treptat-treptat, și tot mai evident și mai pregnant.

Știm că ne așteaptă încă lupte grele. Dar suntem obișnuiți cu trei lucruri: lupta stăruitoare, suferința și cu biruința finală. Și asigurăm ilustrul trimis al Romei că cu binecuvântarea Capului Creștinătății și mila Cerului, vom merge pe acelaș drum în ritm ascendent. — Fi bine-venit între noi, Excelență!

Mai aproape de Roma!

Pelerinajul nostru în Cetatea Eternă — Marile solemnități de inaugurare a colegiului Pio-Romeno — Reflexiuni și concluziuni

(—) S'au întors în țară, cu bine, pelerinii cari, în vacanța Paștilor, au colindat drumurile Italiei, spre a putea fi martori la actul istoric al inaugurării splendidului colegiu dăruit de Pius XI Bisericii și neamului nostru. Aduc cu ei, din țara străbunilor și dela mormântul lui Petru, suflet înălțat și o comoară de amintiri neprețuite. Venezia, Milano, Firenze, Napoli și, mai pe sus de toate, Cetatea Eternă, Roma cazarilor și a martirilor, Roma lui Traian și a Papilor, reprezintă pentru ei un film minunat, icoanele căruia vor stărui de-acum vreme lungă, ca o mare încântare, înaintea ochilor lor sufletești.

Păcat că nu putem urmări, pas cu pas, acest drum de vrajă. Spațiul restrâns al gazetei ne silește să ne mulțumim cu câteva reflexiuni de ordin general. Și cu o concluzie pe care, prin anticipație, o și fixăm aci: conducerea de pelerinaje la Roma este un interes bisericesc și național de prim rang. Ele trebuie deci organizate an de an, constituind un punct fix și statornic în programul de activitate al Agrului.

Intr'adevăr, cercetarea pioasă a mormintelor și a leagănelui neamului nostru este o multiplă binefacere. Pentru participanți, înainte de toate. Nu-ți trebuie decât ochi deschis pentru frumos, inimă cuprinzătoare pentru lumea spiritului, spre a te întoarce de acolo îmbogățit, înviorat și întărit sufletește. Italia e cel mai încărcat muzeu al lumii. Adevărata patrie a artelor. Roma este inima creștinătății. Nu găsești nicăiri atmosfera de spiritualitate adâncă, activă de acolo. Nicăiri sângele martirilor nu a rodit cu atâta belșug. Nicăiri credința nu a ridicat dela locul lor atâția munți de marmoră spre a-i transforma în temple ale Dumnezeului celui viu.

Și nici un neam de pe pământ nu se poate simți, în Roma, mai acasă decât noi. Forul lui Traian, cel pușin, este al nostru. Columna lui Traian, cu chipurile și cu portul nostru, este cartea noastră de naștere. Iar lespeda de piatră din bisericuța Madonna del Pascolo, sub care doarme mucenicul Inochentie — și pe care pelerinii noștri au depus o splendidă cunună de lauri, cu treicolorul nostru — este și ea o platră de hotar în viața neamului nostru: marchează începutul luptelor și biruințelor idealului național românesc. — Cine ar putea rămânea rece în fața atâtor străluciri? Cine ar putea trece nepăsător pe lângă așa comori? Cine și-ar putea închide sufletul pentru atâtea graiuri ce vin cu putere din lumea cealaltă, din lumea spiritului și a nemuririi?!

Nu mai pușin pentru biserică și neam astfel de călătorii reprezintă un mare câștig. — Suntem legați de Roma cu întreg destinul

nostru. Prin sânge și credință. Prin toată structura latină a spiritualității noastre. Spre ea ne duce setea de ordine și disciplină, de măsură și autoritate; valori care nouă ne lipsesc și cari în Biserica romană își au rădăcina și izvorul. Nici un fel de interes, nici etern nici vremelnic, nu ne desparte. Numai greșeli și răutăți omești pot ridica bariere despărțitoare între noi. Spre paguba noastră.

Ei bine, nimic mai potrivit decât tocmai astfel de excursiuni pentru a trece obstacolele și a realiza apropierea sufletească, atât de dorită din toate punctele de vedere. Pelerinajul nostru este plin de învățăminte, în această privință.

Înainte de toate, avem câștigată pentru noi inima Romei papale, a Romei religioase. Papii ne-au fost și în trecut binevoitori. Nici unuș însă nu ne-a înțeles și nu ne-a copleșit, în sensul strict al cuvântului, cu atâtea semne de iubire sinceră ca actualul urmaș al lui Petru. Treceți pe la Blaj și veți vedea dragostea lui Pius XI înălțată în institute grandioase. Căroră le răspunde acuma, de pe Giannicolo, tocmai din fața farului care privește peste colinele Romei spre întinderile mării îndepărtate — să fie întâmplătoare această așezare simbolică? — *monumentalul colegiu „Pio Romeno“*, la a cărui inaugurare solemnă am asistat. E un nou dar, princiar, al lui Pius XI. Și nu uitați să citiți, în întregime, *Constituția „Romani Pontifices“*, care înființează oficial și dă toate drepturile de colegiu papal acestui institut. Ea începe așa: „Papii dela Roma, cari totdeauna au arătat dragoste deosebită pentru toate popoarele Răsăritului și n'au cruțat nici griji nici osteneți pentru a veni în ajutorul lor, în deosebi au iubit nobilul neam al Românilor care, trăgându-și obârșia din seminție Romană, pe bună dreptate e privit ca fiul acestei Cetăți“. Adevărat așa este. Suntem fiii Romei. De-acum vom fi și mai acasă acolo. Ne avem vatra noastră proprie. Un cămin al sufletului românesc, alături de celelalte neamuri ale lumii cari toate, păstrând și cultivând ceea ce au specific național, se contopesc în iubirea suprafirească a aceluiași Hristos Dumnezeu, unul și neimpărțit Mântuitor al tuturor popoarelor. — Și este, casa noastră dela Roma, înconjurată de iubire multă și puternică. *Nu mai pușin de zece cardinali* — ceea ce nu s'a mai văzut cu așa prilejuri — au asistat la deschiderea ei. Și citiți cuvintele însuflețite ale Rectorului, Mons. *Del' Acqua*, ca să vedeți cum e privită și casa și neamul nostru în cercurile Vaticanului. Și nu uitați, mai ales, glasul cald și bun al Părintelui nostru însuși, al lui *Plus XI*. În *audiența* ce ne-a acordat, la Castel-Gandolfo, am fost primiți cu mulți pelerini, de multe

întruchipează toate îndreptăţitele laude aduse omului, cetăţii sfinte, din partea sf. Ignatie; înaintea Persoanei Vicarului lui Isus Hristos, în care şi prin mijlocirea cărui e divină, strălucitoare, fericită şi mărită însuşi Roma, înaintea tuturor doririlor, curată şi ceeace e mai mare luat în seamă, prezidează comunitatea universală a iubirii.

Preafericite Părinte! — Ştim şi noi în deajuns, că şi poetul Italian a proslăvit măreţele Romei.

*Salve zeită Roma, cin' te ignoră,
Cercuită are mintea, de rece întunec
Şi'n inima lui păcătoasă
Incolţeşte amorţita pădurea barbariei.*

*Salve zeită Roma plecat spre ruinele Forului,
Urmăresc cu dulci lacrimi
Şi ador urmele tale risipite
O patrie, divină, sfântă, mamă!*

*Cetăţean sunt prin tine al Italiei,
Prin tine poet, mama popoarelor
Care dat-ai duhul tău lumii,
Intipărit-ai Italia cu mărirea ta.*

Nol, Românii, filii împăratului Traian, care de-a colonizat în România de azi, în fericita Dacie de odinioară, avem nespuse de multe motive de a saluta şi noi Roma, şi plecaţi asupra ruinelor Forului Roman, să vărsăm lacrimi de bucurie şi să cinstim urmele imprăştiate ale scumpei noastre patrii, care ne-a născut pe noi.

Ne dăm însă seama, că trebuie să ne închinăm — fiind interpretul Fraţilor şi fiilor mei — mai vartos înaintea Romei Papilor, adevărata noastră patrie, şinta tuturor doririlor, pentru că ea şi-a dat sufletul lumii şi şi-a întipărit măreţea sa, nu numai pe fruntea Italiei, ci şi pe a noastră — pe lângă alţi mulţi — cari am fost răscumpăraţi prin ea şi duşi la mântuire toţi prin ea. Oare nu dela ea primit-am noi creştinismul roman prin misionarii săi? Oare nu ne-a întors iarăşi la isvoarele adevăratei credinţe romane în 1700, după ce am rătăcit — fără voia noastră — atâtea veacuri?

Şi dacă acelaşi poet vedea imaginea Romei ca pe o nae lansată în împărăţia fără margini a lumii, şi implora ca prin această cale, care prin prora-i atinge înaltul nesfârşit

să vâslească şi să treacă sufletul său la tainicile fărâşuri, ne dăm seama, preafericite Părinte, că da, nae imensă este aceea Roma lansată spre cucerirea lumii, dar având de Cărmaciul pe urmaşul marelui Petru, şi'n puterea acestuia, a vicarului lui Hristos, atinge prora sa înaltul nesfârşit al cerului, şi pot să ajungă sufletele sfinte, răscumpărate cu preţiosul sânge al Mielului, — la fărâşurile veşniciei.

Preafericite Părinte! Îngăduiţi-mi să repet minunata zisă a sf. Ignatie Teoforul, care spune limpede în epistola sa către Romani, că Roma: e căpetenia comunităţii universale a iubirii. — Nu e o dovadă eclatantă fericita împrejurare care ne uneşte pe toţi în jurul Vostru, Preafericite Părinte?

Nu e o dovadă luminoasă, — repet — măreţea inaugurare a Colegiului Plus al Românilor precum şi consacrarea preafrumoasei biserici din apropierea Colegiului, ridicată de Voi, că Voi Sfinte Părinte continuaţi glorioasele tradiţiuni ale Romei, prezidând comunitatea universală a iubirii? Ce măreţ program e acesta, pe urmele programului orânduit de Isus Hristos Dumnezeuul Nostru! Atunci vă vor cunoaşte şi vă vor recunoaşte de învăţăcel al mei când Vă veţi iubi unii pe alţii — se înţelege — cu iubire generoasă, activă care se arată prin fapte.

Preafericite Părinte, Noi, filii Voştri din România suntem mândri ştiindu-Vă înzestraţi cu atâtea alese virtuţi: pavăza credinţei care nu se clatină, platoşa dreptăţii, coiful mântuirii şi sabia cu două tăişuri a cuvântului lui Dumnezeu; ceeace se arată în chip deosebit — în înţeleptele voastre scrisori enciclice cari imprăştie besna deasă a erorilor. Dar deosebit de mândri suntem ştiindu-Vă cuprinşi de iubirea Domnului Nostru Isus Hristos. — Dumnezeu e iubirea: plini de iubire trebuie să fie şi Vicarii lui Hristos. Mulţumită Domnului că aceşti Vicari n'au fost lipsiţi nicicând de aceste daruri în deprinderea sublimelor misiuni.

Preafericite Părinte! E nespuse de mare bucuria Noastră, aflându-ne împreună în casa Părintelui obştesc în zilele acestea când Sanctitatea Voastră e în preajma împlinirii anului al optzecilea al unei vieţi pline de vrednice, şi vin nenumăraţi filii din mari depărtări,

din diferite ţări, ca împreună cu Voi să mulţumească milostivului Dumnezeu pentru harurile ce Vi-le-a dat şi că a dat ascultare rugilor stăruitoare ale lumii întregi dăruindu-Vă însă-nătoşarea aşteptată cu dureroasă nerăbdare de toţi filii voştri.

Cu acest fericit prilej Vă prezentăm doririle şi simţemintele noastre filiale şi omagiale, exprimându-Vă adâncă recunoştinţă şi simţita mulţumită a tuturor fiilor din România, atât de departe, dar atât de aproape de inima Voastră, pentru marele dar făcut nouă prin Colegiul şi Biserica, ridicate din marinimia Voastră suverană.

Rugăm pe bunul Dumnezeu să Vă apere şi să Vă păzească în deplină sănătate încă mulţi ani pentru binele bisericii şi mântuirea sufletelor fiilor voştri imprăştiaţi în toate colţurile pământului.

Părinte Sfinte! Binecuvântează-ne pe toţi cari suntem de faţă, pe toţi filii şi fraţii rămaşi acasă, şi'ndeosebi binecuvântă Biserica noastră şi acuma noastră ţară România, împreună cu mult iubitul nostru Rege: Carol II, ţară în care se desfăşoară activitatea noastră apostolică.

Omagiul filosofului. Praga catolică a aranjat bine de curând un festival grandios în cinstea Sf. Părinte, care va împlini la sfârşitul lunii acesteia 80 de ani de viaţă. În cadrele acestui festival s'au rostit şi o seamă de cuvântări ocazionale, între alţii vorbind senatorul Karas, canonicul Bouzek şi cardinalul Kaspar. Toţi cu temei şi avânt. Cea mai mare însufleţire a stărnit-o însă cugetătorul cehoslovac R. I. Maly, consilierul superior din Ministerul de Externe, cu conferinţa sa despre »Pius XI şi ultimele enciclice«, din care reţinem şi noi cuvintele de încheiere:

»Biserica Romei e totdeauna gata să ajute, cu cea mai mare eficacitate, toate organizaţiile sociale şi economice şi toate acele iniţiative cari ar putea face cu putinţă o viaţă mai umană, mai fericită şi mai demnă. Dar, ceeace o separă de singuraticile curente politice şi sociale, şi în special de socialism şi nazism, e propriaminte problema valorilor spirituale şi morale. Catolicismul ocupă, cu energie, poziţie contra oricărui

unitatea bisericească şi, din nenorocire, rupt dela sinul Bisericii Catolice.

După această desbinare, Papii dela Roma la nimic n'au ţinut mai mult decât la aceea ca să aducă pe Domnitorii României la unica turmă a lui Isus Hristos: aceasta mai cu seamă atunci, când Clara, femeie nobilă, rămasă văduvă după moartea lui Nicolae Alexandru, Domnul Munteniei, şi-a chemat fiica, nevasta împăratului Bulgariei, la credinţa catolică. Folosindu-se de acest prilej, Înaintaşul Nostru, Urban V. de fericită pomenire, a îndemnat stăruitor pe Vlad, moştenitorul tronului lui Nicolae Alexandru, să calce cu drag în urmele acestei femei renumite. Acelaşi Înaintaş al Nostru, ca să vină în ajutorul nevoilor sufleteşti ale Cumanilor cari cu un veac mai înainte, anume în al treisprezecelea, prin râvnă misionarilor latini, au primit credinţa catolică, întemelat scaunul episcopesc de Milcov, desfărmat prin năvălirile Tătarilor; acest scaun, mai târziu, a fost aşezat în oraşul Argeş, capitala Munteniei, Afară de aceea, când Laţcu, Domnul Moldovei, înclinat de mult spre religia catolică, a şi mărturisit această religie, precum ne încredinţează Grigorie XI, cerând întemelirea unui scaun episcopesc în ţara lui, Urban V a socotit să asculte această cerere cu dragă inimă. Pentru că să se răspândească din zi în zi tot mai mult poruncile Bisericii Catolice, Ladislau, regele Poloniei, a rugat mult pe Ioan XXII ca Baia, capitala de atunci a

Moldovei, să fie înzestrată cu un scaun episcopesc latin. Martin V a socotit să facă aceasta atunci, când Alexandru numit cel Bun, Domnul Moldovei, în acelaşi oraş, a ridicat o mare biserică în folosul celorce, mărturisind religia catolică de rit latin, s'au aşezat acolo.

După toate acestea, era nădejde întemelată ca poporul României care, precum am zis, a părăsit unitatea catolică, în sfârşit s'o reprimească odată. Prilej bine venit pentru aceasta s'a părut sinodul din Konstantz, la care s'au dus anume trimişii patriarhului din Constantinopol, împreună cu al împăratului Bizantin şi al mai multor cetăţi din Grecia, din Rusia şi din ţările supuse stăpânirii Turcilor. Adică opt cetăţi ale Munteniei, zece ale Moldovei, cu încuviinţarea lui Alexandru, domnul Moldovei, pe care l-am amintit mai înainte, încă şi-au trimis aleşii lor cari să le reprezinte acolo şi să dea seamă. Dar în acest săbor s'a hotărât prea puţin despre reîntoarcerea popoarelor răsăritene la unitatea catolică. Cu toate acestea Grigorie, mitropolitul Moldovei, înainte de urzirea sinodului ecumenic dela Florenţa, s'a dus la Înaintaşul Nostru de fericită pomenire, Eugen IV şi, precum mărturiseşte însuşi Papa, a intrat în unica turmă a fericitului Petru.

La acest sinod din Florenţa au luat parte şi Damian, mitropolitul Moldovei, şi protopopul Constantin, precum şi alţii, pe cari l-au trimis Ilie şi Ştefan, filii amintitului domn Ale-

xandru; aceştia au mai trimis şi pe Neagoe, logofătul lor. Aici e vrednic să însemnăm că mitropolitul Damian şi protopopul Constantin, odată cu chiriarhii Greci, iscălinind au încuviinţat hotărârea de unire sferească a Bisericii Răsăritului cu Scaunul Apostolic. Aceasta se vede din documentele autentice, păstrate în arhivele Vaticanului. Muntenia, deşi are în acest timp oştiri Turceşti la hotărele ei, plecate la luptă împotriva Ungariei, totuşi a trimis doi reprezentanţi la acest sinod ecumenic.

Şi fiindcă primejdia năvălirii Turcilor în ţinuturile Apusului ameninţa zilnic tot mai înspălmântător, Papii dela Roma, cu cea mai mare râvnă, au îndemnat pe Domnitorii acelor popoare ca, cu puteri şi suflete unite, să se împotrivescă acestei primejdii cumplite. Intre aceştia se înalţă Domnul Moldovei, Ştefan care, pentru izbânzile avute, e numit *cel Mare* şi *Blătuitor* şi pe care Înaintaşul Nostru Sixt IV în scrisoarea apostolică, cu pecete de plumb, *Redemptor Noster*, dată la 13 Ianuarie o mie patru sute şaptezeci şi şase, îl numeşte *adevărat aliat creştin al credinţei*. Acelaşi Papă, pentru a îmbărbăta pe acest Domn, în acelaşi an cu bunăvoinţă l-a dat *indulgenţă deplină de an sfânt, precum şi tertare de păcate*, care trebuiau să fie dobândite de toţi cetăţenii de sub stăpânirea sa.

Din nenorocire, unitatea Bisericii înlăptuită aşa de fericit în Sinodul din Florenţa, după câţiva ani, a fost respinsă la Constan-

fel de materialism și contra utilitarismului, deoarece aceste sisteme restrâng și limitează în chip păcătos și sărăcesc viața omenească de tot ceea ce constituie tocmai valoarea cea mai de preț a vieții. Catolicismul luptă împotriva oricărui materialism, fie el socialist, ori de altă speță, pentru că limitează, distruge individualitatea și libertatea spirituală, supremația și primatul spiritului, ierarhia calitativă, ordinea divină. Limitează și distruge tocmai acele valuri, cu ajutorul cărora e condusă toată cultura europeană și toată umanitatea culturală.

»Dacă, deci, Sf. Părinte a luptat, în tot timpul Pontificatului său, pentru aceste valori cu atâta energie și elocvență precizie, e necesar ca această luptă a Sa să fie primită cu înțelegere și să fie urmată cu entuziasm oriunde n'a pierit încă simțul și interesul pentru adevăratele valori ale culturii omenești. Papa Pius XI s'a dovedit în aceste zile fatale drept Cap exemplar al Bisericii, dar și ca patron și arhistrateg spiritual al intelectualilor din toată lumea. Vorbește și activează pentru omenimea întreagă, nu numai pentru catolici; pentru toți aceia pe cari îi impoartă viitorul lumii, după ce forțele distructive îi amenință, la fel, pe toți. Sf. Părinte a binemeritat pentru patria noastră spirituală comună, care-i biserica, și pentru cultură. Bunul Dumnezeu să înzdrăvească și să țină încă mulți-mulți ani pe Supremul Pontifice Pius XII!»

Așa cuvinte, ieșite din gura unui bărbat de talia filosofului și bărbatului de stat care-i R. I. Maly, formează pagină de antologie apologetică și merită să fie îndelung meditate de toți cei cari mai pot înțelege cuvântul demnității și înțelepciunii creștine.

»Biblia grăitoare«. Cuiva din Olanda i-a venit ideea că s'ar putea și c'ar fi bine să fie prinse pe plăci de gramafon părți din Sf. Scriptură. Dela gând s'a trecut apoi la faptă. Aceste plăci cu versete de nepieritoare frumusețe și divină înțelepciune din Cartea Sfântă se numesc »Biblie grăitoare«. Se bucură în special de ele orbii. Dar le ascultă cu plăcere și folos sufletesc și multă altă lume.

Românii și Sf. Scaun

Discurs festiv rostit la solemnitatea inaugurării colegiului „Pio-Romeno” din Roma, la 9 Mai 1937

de **Dr. Alexandru Nicolescu**
Arhiep. și Mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș

Eminentissimi Principi, Excelențe, Monse-niori, iubiti alumnii.

În urma intervenției delicate făcută de Eminența Sa Eugeniu Tisserant, secretarul Congregației Orientale, care mă rugă în scris să consimt la ținerea cuvântării de inaugurare a acestei Academii literare, iată-mă în plăcută necesitate de a-mi dezvolta chiar acest discurs oficial în prezența unui auditoriu atât de ilustru.

Despre ce voiu putea vorbi în această fericită ocaziune? Voi vorbi de sigur despre biserica mea, despre poporul meu și legăturile lui cu Sf. Scaun în cursul veacurilor. Nu aș putea să nu vorbesc.

Mi se va permite însă să mă opresc o clipă și să presint în ansamblu țara mea românească, scena pe care se desfășoară istoria sa. E necesar ca o cunoștință preliminară.

România și Românii

România de azi este formată din provinciile: Moldova, Basarabia, Bucovina, Muntenia, Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, cu 18.000.000, locuitori. Ca teritoriu are o suprafață de 295.000 Km. pătrați. Douăzeci și cinci state europene au un teritoriu mai mic ca ea. E una din țările cele mai bogate în păduri, sare, petrol, gaz metan, fer, plumb, și metale nobile. În același timp e una din țările ce expoartă mai mult grâu și porumb. În privința porumbului e a doua țară din lume. Instalațiile industriale ale României au progresat numai între 1922—1928 cu 30%; iar valoarea producției cu 134%, ceea ce dovedește că țara după unirea națională e în plină ascensiune industrială și economică. Frumusețile naturale nu sunt ajunse decât de foarte puține țări. Dar probabil acestea nu prezintă deosebit interes pentru ilustrul nostru auditoriu.

Probabil interesează mai mult ceea ce spunea despre poporul român — majoritatea zdrobitoare a țării — eminentul geograf R. E. Rêclus în „Nouvelle Géographie Universelle d'Europe Méridionale” (Paris librairie Hachette 1875 p. 255) „Din punctul de vedere al geografiei nu a politicii oficiale (scrisă în 1875 prin mare în vremi neutrale) adevărata Românie cu mult mai mare decât cum o înfățișează harta geografică. Nu cuprinde numai Valahia și Moldova din partea de apus a Dunării, Carpaților și Basarabia rusă; ci ea se întinde pînă la jumătatea Bucovinei; iar de la altă parte a munților încorporează cea mai mare parte a Transilvaniei, precum și o întinsă zonă în Banat și în Ungaria orientală. Românii trecură chiar și Dunărea colonizând numeroase districte în Sârbia și Bulgaria rusească. Frații acestora, Zinzarii sau Marea Valachii populează Pindul și alți munți din Albania, Tesalia și a Greciei. Se întinde și în Istria” Adaugă apoi același geograf pag. 247: „Cu toate acestea e un fenomen într'adevăr interesant și care e mărturie a tenacității deosebite a poporului român: și-a putut păstra tradițiile, limba, naționalitatea sa, în mijlocul mișcărilor și frământărilor violente, cari s'au produs pe teritoriul său între năvălitorii tuturor raselor. După tragerea armatelor romane atâtea cete deșerte din trupele năvălitoare: Goți, Avari, Hâri și Pecenegi, atâși asupra lor slavii, Bulgaria Turci au oprinat succesiv pe pașnicii cuceritori ai țării, încât dispariția lor ca rasă este așteptat să fie inevitabilă. Dar în ciuda acestor revărsări și amestec de popoare, cari în diferite epoce au inundat populația dacilor latini; aceștia, fără îndoială datorită culturii superioare moștenite dela înaintași pe cari

tinopol și atacată în toate părțile Răsăritului. Astfel, după moartea lui Damián, ajungând la putere partidul vrăjmaș unității catolice, cerând ca de obicei, nou mitropolit al Moldovei, a primit unul potrivit unității; în vreme ce la Constantinopol, în mari strămătorii, Isidor, mitropolitul din Kiev, vestea în zadar poruncile unității catolice. Ce mai rămânea Papilor dela Roma decât să păstreze curată, neatinsă, nepătată credința celor ce se aflau risipiți în diferite părți ale României? Și nu adeseori de mulți Domni ai Moldovei și ai Munteniei cari nu odată, amestecându-se în lupte politice, cereau ajutorul lor, ca să poată ajunge mai ușor la domnie. Așa s'a întâmplat că, desființându-se vechile episcopii de Siret și Baia, a fost reînființată, cel puțin cu numele, cea de Argeș de către Grigorie XIV. Titularul acestei episcopii avea reședința în orașul Bacău. Fiindcă, însă, după puțin timp, Scaunul din Bacău ființa numai cu numele, înaintașul Nostru de fericită pomenire Leo XIII a așezat în același ținut episcopia de Iași. Grijă catolicilor din Muntenia o aveau întâiu episcopii din Sofia, apoi cel din Nicopole. Aceștia, la sfârșitul veacului al 18-lea, bătându cluma în Bulgaria, și-au mutat locuința la București. Atingând acestea aici în treacăt, nu vrem să scăpăm prilejul de a cluși cu laudele cucerite atât pe călugării Franciscani și Domnicanii, cât și pe cei numiți Conventuali, cari toți, în cursul timpului, n'au cruțat ostentii, ca

să asigure mântuirea veșnică a catolicilor de rit latin, aflători în țările României.

Ca să ne întoarcem la Românii de rit oriental, locuitori în Transilvania, robiți de cei ce stăpâneau această provincie, ei erau lipsiți nu numai de libertatea cetățenească, ci și de cea religioasă, pe vremea când erezia calvinistă se răspândia și în aceste ținuturi cu cea mai mare primejdie a sufletelor. Ajungând, însă, Transilvania sub stăpânirea Impărației Austriece, starea lucrurilor s'a îmbunătățit; mai cu seamă când călugării Iezuși, preoți militari, nu numai că s'au împrietinit cu Teofil mitropolit de Alba-Iulia, ci l-au înduplecat să intre în împărțirea Scaunului Apostolic.

Despre toată pricina aceasta s'a hotărât într'un sinod. Și Leopold, împăratul Austriei, cu bunăvoință a dăruit preoților Români, trecuți la unire, scutirile și privilegiile clerului latin. După moartea neașteptată și fără de veste a lui Teofil, în locul lui a urmat Atanasie. Acesta, în luna Septemvrie, anul o mie șapte sute, cu toate unelirile ereticilor, odată cu cincizeci și patru de protopopi, iscăind hotărârile unității catolice, le-a recunoscut și întărit. Precum toți știu, s'au desbătut mult pricinile refacerii acestei unități; unii istorici, nu lipsiți de însemnătate, au afirmat că ea s'a făcut numai din socoteli politice, vremelnice, dar chiar prin siluire; iar alții, înșirând marile binefaceri, au arătat de cât folos au

fost ele Românilor. Fără îndoială s'a dobândit ca clerul, după împrejurările dreptului de a merge atunci, să-și dobândească libertatea să se trimită nu puțini tineri la Viena, Tyrnavia (Nagy-Szombat) sau la Roma, pe lângă învățătură. Aici e bine să amintim că, în timpul lui meind. la sfârșitul veacului al 16-lea, la începutul Nostru Grigorie XIII, colegiul grecesc S. Atanasie, în această Sfântă Cetate, între alții, dintâi elevi ai lui, doi au fost din neamul Românilor. Și s'a dovedit că, prin strădaniile acestor tineri, a înflorit mai întâi în Transilvania literatura; ceea ce, în cele din urmă, a fost de puțin folos pentru neamul întreg.

Cu timpul, numărul Românilor cari erau turislaui credința catolică a crescut atât de mult, încât la Oradea s'a întemeiat un Scaun Apostolic. Pe acesta Pius VI cu scrisoarea apostolică *Indefessum personarum*, cu pecețile de plumb, la șase Iunie o mie șapte sute și șapte, l-a ridicat în eparhie de stătuătoare. Înaintașul nostru Pius IX, întemeind două eparhii nouă, una în orașul Lugoj și una în Gherla, în anul o mie opt sute cincizeci și trei, cu scrisoarea apostolică, cu pecețile de plumb, *Ecclesiam Christi*, dela 26 Noemvrie, înființat provincia bisericăască numită de Alba-Iulia și Făgăraș; și apoi, după cincizeci ani, cheltulala sa, a făcut fundații pentru înființarea născută a patru tineri, trimiși din această provincie la învățătură în colegiul grecesc, atunci al Grecilor și Rutenilor.

păstrau în stare latentă, au reușit totdeauna să scape de potopul în care păreau înghițiți. Iată-l acum descăturași de orice element străin prezentându-se în mijlocul altor popoare și reclamând locul ce le compete ca națiune independentă: El an justificat cu prisosință vechiul proverb: „Românul nu pierе“.

Alt geograf C. De Varigny în „Nouvelle Geographie Moderne, Europa“ descrie astfel la pag. 307 calitățile alese ale poporului român: „Puține popoare au conservat în aceeași măsură ca poporul român cultul tradițiilor antice. Dacă e adevărat că un popor, este înainte de toate ceea ce vrea să fie; rămâne adevărat că acest popor a voit să fie și să rămână român. În multe din obiceiurile lui strălucesc tradițiile Romei. Românul are de părinte de Traian iar de strămoși pe patricieni; are bronzată culoarea feței, părul blond, gura delicată; are înfățișare și tărie de rezistență, flexibilitatea și structura admirabilă a corpurilor sculpturii antice. Întâlnești între femeile române profiluri curate de camee, apoi ochi vii, buzele surzătoare, forme încântătoare preaslăvite de poeți. Se pare că la ele mai mult, ca la spele Valahiei, face aluzie proverbial național: Dămbovița apă dulce cin-te-o bea nu se mai duce“. Cred că am prezentat în deajuns ilustrul auditoriu poporul meu și țara mea. Să mi se lerte dacă sunt îndrăgit de ea și de poporul meu, căci așa se cuvine unui păstor de suflete, ce s-a parcurs țara dela un capăt la altul.

Creștinismul nostru latin

Dar' voiu fi întrebat: ce legături a avut acest pământ binecuvântat al țării voastre cu biserica catolică, cu biserica romană, cu Sfântul Scaun? Ori dacă au avut în general vr'o relație sau raport? Intrucât din punct de vedere religios numai această latură interesează și merită a fi scoasă în relief. Voiu afirma ilustrul auditoriu: că toți istoricii noștri autorizați sunt de acord, că creștinismul primelor veacuri a Românilor e de origine latină și romană. Ar fi suficient pentru a dovedi acest lucru și numai limba noastră care în întregime e impregnată de cuvinte latine, evidențind prin ele ideile fundamentale ale religiei creștine. Nu

în sfârșit, orânduindu-se toate lucrurile și socotelile în chip fericit prin Concordatul încheiat între Regatul României și Scaunul Apostolic, în anul o mie nouă sute trei zeci și trei, ziua a cincisprezece a lunii Iunie, prin scrisoare apostolică, cu pecete de plumb, *Sollemni-conventione*, s'a făcut o nouă împărțire și așezare ierarhică a eparhiilor.

Deși s'au întemeiat în eparhiile seminare, totuși, băgând de seamă că nevoile sufletești ale acestui popor Nouă, firește, foarte drag, se sporesc și că clerul tânăr se înmulțește atât în colegiul Urban de Propaganda Fide cât și în Seminarul Roman, precum și în cel Grec, amintit mai înainte, am găsit cu cale, pentru pregătirea clerului tânăr, potrivit orânduiri ritului propriu, precum atât de mult dorim, ca cinstitul neam al Românilor, ca aproape toate celelalte popoare, să-și aibă așezământ propriu în această Sfântă Cetate.

De aceea, n'am mai lăsat nimic pentru a răspunde acestei nevoi. Pe colina Gianicolo, cu mari griji și cheltuieli, am ridicat o nouă clădire în acest scop și am înzestrat-o cu toate cele trebuincioase.

Iar acum, pentru a învedera și mai luminos simțământul Nostru părintesc pentru iubitul Neam al Românilor, hotărîm să procedăm la înființarea de drept a acestui colegiu. Astfel, pentru mai marea slavă a lui Dumnezeu și pentru înaintarea religiei catolice, deschidem în Roma seminarul sau co-

vreau însă să fiu prea extins în expunere și să urmez drumul considerațiilor filologice. Voiu relata numai spusele câtorva istorici români ortodocși de nebănuită autoritate.

A. D. Xenopol, profesor de Universitate, membru al Institutului francez, în Istoria Românilor din Dacia Traiană. vol. I. pag. 113 spune: „Românii avură deci înainte de a cădea sub Bulgari o formă religioasă națională, creștinismul latin. De cum intrară sub stăpânirea aceluia popor, el goniră din biserica lor cultul latin“.

Dimitrie Onciu, alt profesor de Universitate, istoric vestit ne spune: „Până la încreștinarea Bulgarilor (864) Românii de sub stăpânirea bulgară au avut în biserică limba latină, dela care ne-a rămas terminologia creștină de origine romană“. (Originea Principatelor Române pag. 136).

Până la creștinarea Bulgarilor (864) creștinismul s'a răspândit în nordul Dunării, parte prin contactul cu creștinii din Imperiu, parte prin captivii transportați din provinciile romane. El a fost propagat în formă latină, propagatorul lui fiind din părțile romanizate ale peninsulei Balcanice cu biserica latină sub supremația Romei“. Erau episcopii latine la Viminacium, Acque, Ratiaria, pe Dunăre, Durostorum, Apollonia, Novae, toate pe Dunăre. Oare nu este logic ca dela aceste episcopii latine creștinismul să se fi propagat în formă latină pe amândoi țărmurile Dunării, se întreabă vestitul nostru scriitor istoric și filolog Vasile Pârvan primul director al școlii române din Roma în prețiosul său volum: „Contribuții epigrafice la istoria creștinismului daco-roman“?

Cine a fost apostolul nostru național?

A fost după părerea aceluiași învățat Vasile Pârvan de acord cu toți istoricii noștri, Sf. Nichita episcopul din Remesiana. Pârvan reproduce vestitul imn al Sf. Nichita:

Te proclamă părinte întregul ținut boreal. Prin cuvintele tale se îmbânzește S. hylul, și chiar sălbatecul neîmpăcat, își pleacă după învățătura ta, pieptul mândru.

Griji aleargă și amândouă neamurile Dacilor, celce locuiește în ținutul de mijloc, pre-

legiul Românilor, cu puterea noastră apostolică și îi dăm numele și drepturile de colegiu papal. Precurata Fecioară Maria, binevestită de inger ca Maica lui Dumnezeu, să-l aibă în paza ei puternică; și praznicul acesta să se țină aici, an de an, cu nestinsă evlavie, ca hram al lui.

Mai voim ca copiii lor chiar tîpărite, a acestel scrisori, dacă sunt iscălite de un notar public și sunt întărite cu pecetea unei fețe bisericesti, în demnitate sau slujbă bisericescă, să se dea aceeași crezare, care s'ar da acestel scrisori, dacă, s'ar înfățișa sau arăta.

În sfârșit, ceea ce am rostit, am statornicit, am hotărît prin această scrisoare, vrem, poruncim cu puterea Noastră să rămâie toate încuviințate și întărite, neîmpotrindu-se nimica vrednic de pomenire deosebită.

Dat în Castel Gandolfo, anul Domnului o mie nouă sute treizeci și șapte, ziua a șasea a lunii Maiu, la înălțarea Domnului, în al șasesprezecelea an al Pontificatului Nostru.

Trad. de I. Georgescu

Mulțumită. Fiul parohiei noastre, d. Dr. Ioan Hică, notar public în Oradea, a binevoit a dăru, de praznicul Sf. Invieri din acest an, 2000 Lei (două mii Lei) pe seama bisericii. În numele credincioșilor, curatoratul bisericesc ține să-i aducă, și pe această cale, marimozului donator, cele mai respectuoase mulțumite. — *Cărnești* (Eparhia Lugojului) 5 Maiu 1937. Pr. *Silviu Simonetti-sen*.

cum și cel foarte bogat în turme de boi, locuitorul de la țărm acoperit cu căclulă.

Prin tine toți barbarii din acele regiuni tăcute, învață să-l laude cu inima romană pe Hristos, și să trăiască curați în plăcută pace.

Să se rețină acel *Corde Romanol*

După uzul limbii literare de odinioară, precum relese și din scrierile lui Claudianus, Ammianus Marcellinus, Themistius, Zosimus sub numele de Schiși trebuie socotiți numai locuitorii Daciei antice, dintre Tibisc și Dniester (op. cit. 158—171). „Acesta-i deci exclamă cu mândrie Pârvan, apostolul Daco-Românilor, pe țărmurile din dreapta și din stînga Dunării. Un reprezentant ilustru nu numai al Bisericii latine din Iliric, ci a întregii biserici romane un om venerabil și învățat, numit din partea Sf. Paulu maestrul și părintele său. Un misionar neîfricat al credinței creștine între barbari, un scriitoru eclesiastic prețuit în mod special pentru claritatea ideilor, frumusețea severă a limbii sale latine. Un sfânt primit imediat după moarte în calendarul bisericii apusene, dar pentru noi mai vărtos și mai presus de orice alt lucru un romanizator al nostru, un reanimator în forme eterne a tradiției pure romano-italice la gurile Dunării. De naștere el însuși daco-roman, devine cum spune Paulin, în același timp un cetățean al mamei Italia“.

Grijiile Romei după desbinare

Fusesem deci latini evangelizați de preoți și episcopi latini, supuși direct, ca făcând parte din Iliricul roman, patriarhului din Roma prin vicarul său din Tessalonica. Și este cunoscut că Roma a confirmat drepturile sale asupra Iliricului, Dardaniel, Daciei și a altor părți alăurate Dunării până în anul 870, protestând împotriva intrigiilor patriarhului din Constantinopol care intenționa să le răpească, așa precum de altfel a protestat și împotriva vexațiilor în această provincie din partea lui Leo Isaurul în anul 753. Acest fapt îl recunoaște același Onciu în tractatul „Papa Formosus în tradiția noastră istorică“ și-l admite chiar și N. Iorga în cartea sa: „Istoria bisericii românești și a vieții religioase a Românilor“ (vol. I. Valenii de munte pp. 6. 7. 10). susținând că Românii au devenit prin silă dependenți de episcopatul bulgar; în deosebi episcopii din Silistra și Vidin în anul 1020; și că influința bulgară se intensifică în deosebi cu întemeierea imperiului bulgar al II-lea sub Asanești (op. cit. pag. 13).

Sunt deci Bulgarii cari ne-au smuls din brațele mamei Roma. Iar Xenopol menționează pe paginile 154.. a primului volum a istoriei sale, violența extremă și oprimarea din partea puterii civile de-a stărpi creștinismul latin din sufletul poporului român.

Solecitudinea însă a Romei față de nefericitul nostru popor n'a încetat nici chiar după această schismă. Ceea ce o dovedesc cu prisosință dicezele latine întemeiate în țările românești din partea diferiților Pontifici romani, cu scopul — de sigur — de-a face cunoscut adevărul latin și populației de baștină. Trebuie să menționăm eparhia Milcov, întemeiată de Papa Grigorie IX-lea în 1217, eparhia de Siret în 1370 de Urban al V-lea, eparhia de Argeș de Urban VI-lea în 1381 și eparhia Severinului doi ani mai târziu.

Este cunoscut apoi cum Inocențiu al III-lea voi să creeze o episcopie specială pentru Românii din Transilvania și Ungaria. Însă nu a reușit din cauza opoziției episcopilor catolici. Știm apoi cum fericitul Grigore IX-lea încearcă în 1234 să convingă pe regele Ungariei Bela al IV-lea și pe episcopul din Milcov, Teodor, ca să institue pentru credincioșii de rit oriental un episcop vicar, conform ca-

noanelor concil. din Lateran în anul 1214 (Harduin Acta Conc. VI, 27). Incercările lui însă fură zădarnice.

Zădarnice au fost și incercările fericitului Grigore al XI-lea față de regele Ungariei Ludovic cel Mare la anul 1376, de-a crea Românilor din Banat și Valahia o episcopie națională, propunând ca episcop pe călugărul franciscan Antoniu din Spoleto, care învățase limba lor. Avu însă succes mai târziu Callist al III-lea, care trimise în anul 1456 pentru Românii din Transilvania pe episcopul de rit grec Macarie Galliceanul. Episcopatul său însă a ținut foarte puțin neadânc roade, din cauza opoziției episcopilor latini. A trebuit să intervină însuși Pontificele Paul II, pentru a-i face dreptate în 1466.

Nu pot să nu amintesc apoi activitatea legaților pontificali în favorul credinței române a țărilor noastre: Hanibal din Capua, Cardinalul Montalto și vestitul părinte Possevino, cari, după cum spune profesorul nostru N. Iorga (scurtă istorie a Românilor pag. 199) favorizau opera de prozelitism în țările românești. Același Iorga relatează cum episcopul de Argeș, al Moldovei, și Valahiei Bernardino Quirini, avusese mandatul în 1599 din partea Pontificelui roman să aducă un „Breve” pentru principii Romani, invitându-l să se unească cu biserica din occident (op. cit. pag. 99). Nu e un fapt izolat, pentru că istoricul nostru canonicul Augustin Bunea în cartea sa (Stăpânii țării Olteului, București 1910 pag. 54, 93) relatează cum Urban al V-lea scrisese deja în 1370 lui Vladislau principele Valahiei, îndemnându-l să treacă la catolicism și să se supună mamei sale, cucernicei catolice, Doamna Clara.

Românii își vor reaminti cu recunoștință eforturile Papilor de-a elibera țările românești de primejdia turcească. Sf. Ioan Capistrano trimisul lui Callist al III-lea vizitând Românii, tratează și cu principii români. Ștefan cel Mare, principele Moldovei numit de Sixt al IV-lea „Atletul lui Hristos” este ajutat din partea acestuia în mod deosebit în luptele glorioase în contra Turcilor. La fel este ajutat de Clemente al VIII-lea Mihai Viteazul (C. Filitti, din arhivele Vaticanului, București 1914, II documente politice pag. 62, 63) iar Papa laudă în 1597 în acest princip: „animi tui fortitudinem et alacritatem ad causam christianae reipublicae propugnandam, pro tua virili parte contra comunem et infensissimum hostem turcam”. Același Pontifice invită în 1594 prin trimisul Komulovici pe princip. Aron al Moldovei să lupte în contra Turcilor și pe urmașul acestuia, Răzvan prin Cardinalul Alfons Visconti loșilor de nunțiu la Alba-Iulia. Aceeași atitudine a fost urmată și de Bonifaciu al IX-lea care a autorizat în anul 1399 pe episcopii Cracoviei să facă o expediție cruciadă în contra turcilor cari, între alte țări, invadaseră și țările românești: Moldova și Valahia. Iar Grigorie al XII-lea provocă în 1407 pe toți creștinii să se ridice împotriva Turcilor ce devastaseră Constantinopolul și țările românești (adecă Moldova, Valahia, Transilvania) Cumania, Bulgaria și Ungaria.

Se păstrează apoi în Arhivele Vaticane (Avvisi vol CXX foglio 394) un document din care reese că chiar și în 1612 se țin la Roma o adunare în casa Cardinalului Saoli pentru a hotărî asupra mijloacelor ce vor trebui utilizate de principii creștini pentru a să poată împlinedea ca turcii să facă incursiuni în Valahia, Moldova și Transilvania, adecă în România de azi.

Românii nu au uitat niciodată legăturile lor vechi față de credința romană. Dovadă e că îndată ce se făceau propuneri mai serioase

de-a se converti din partea misionarilor Romei, ascultau cu plăcere glasul conștiinței. Astfel fericitul Grigore al IX scria „gaudiorum imensitate perfundimur” de-a vedea convertiții în anul 1236—37 din partea părinților Dominicanii o mare parte din populația română a Banatului, Severinului și a altor regiuni apropiate. La fel a fost încoronată de un succes oarecare și propaganda catolică sub Ioan al XXII-lea. Zic de oarecare succes pentru că obiceiul de a aduna dela neofiti zeciuială din partea episcopilor catolici, a împlinedat mult succesul desăvârșit; cu toate că Papa a osândit acest obicei în anul 1328. Clemente al VI-lea scrie în anul 1345 regelui Ungariei că unii Români din Transilvania, din Valahia și o parte din Sirmiu, au abandonat schisma. Intre aceștia se găseau mulți principii, numiți de Papa: „Olahi-Romani”. Decretul de Unire din Florența la 1439 îl subscrie și Damian, Mitropolitul Moldovei. Nu pot apoi să uit conversiunea satelor aparținătoare castrului Megyesalla jud. Satu Mare, amintită de Grigore IX; încredințând același Pontifice pe convertiții grigilor fraților minorișii. Un număr oarecare a convertit și Inchizitorul Giacomo de Marchia, ales în această calitate de Eugen al IV-lea în 1436. Mai mulți a convertit Ioan Capistrano în districtul Hațeg și în Banat, „Magna facta est commotio et illuminati plurimi” scrie același Pape Calist al III-lea. Și Wadding observă în Analele sale (Annales minorum Lugduni 1648. VI. 157, 205) „ingentem coegit messem Vallachorum”. Ioan Telemachi tovarășul lui Ioan Capistrano aminteste convertirea alor 11000 disidenți la credința catolică în numai trei luni.

În veacul al XVI-lea și XVII-lea opera de conversiune a fost împlinedată din partea Calvinilor și luteranilor stăpâni în acele vremuri ale Transilvaniei. Erau așa de puternici încât au desființat chiar și episcopia catolică de Alba-Iulia. Și era cât pe aci să absoarbe prin violență și biserica română.

Unirea dela 1700

Îndată însă ce Transilvania ajunsese în 1691 sub stăpânirea casei imperiale de Austria, începuseră încercările de reunire a Românilor cu Roma. Începutul îl făcuse împăratul Leopold I, care în 23 August publică un decret în baza căruia, toți preoșii cari se vor uni, cu biserica Romei, se vor bucura de toate drepturile și privilegiile clerului catolic de rit latin. E de ajuns să spunem că episcopul Teofil de Alba-Iulia ajutat de părintele iezuit Barany iscăli în 10 lunie 1697 împreună cu protopopii eparhiei sale un manifest de unire cu Roma. Și fiindcă Teofil între timp muri, unirea fusese reînolită și întărită numai în 7 Oct. 1698 și reconfirmată în Sept. 1700 sub Atanasie în memorabila adunare la care participară nu numai protopopii și reprezentanții clerului ci și 3 delegați din fiecare sat. Prin acest decret de unire formulat în acea adunare, s'au declarat toți Români din Transilvania membrii ai bisericii catolice române. Și cu toate că prin intrigile calvinilor și luteranilor și în general al domnilor feudali o mare parte din Români s'au reintors la schismă totuși biserica română unită a continuat să rămână și să progreseze până în zilele noastre aducând roade mulțumitoare. Sfântul Scaun a continuat să împărtășească tânăra plantă de adevărată grijă de mamă.

Iată fazele principale a griiei de mamă din partea Romei.

În 18 Maiu 1721 a fost ridicată și canonizată prin bula „Rationi congruit” noua eparhie de Făgăraș independentă de episcopul latin de Alba-Iulia și neatârnată de primatul din Strigon. În 1777 Piu al VI-lea a întemeiat

în mod canonic o nouă eparhie: Oradea Mare. În 1853 Piu al IX prin bula „Ecclesiam Christi” creă două noi dieceze la Lugoj și Gherla, ridicând la demnitatea de Mitropolie reședința episcopescă dela Blaj. În sfârșit prin Concordatul încheiat nu de mult între Sf. Scaun și guvernul român, s'a înființat a V-a eparhie la Bala Mare, ca o dovadă a vitalității neperitoare a bisericii noastre și a viitorului de care ne așteptăm.

Sf. Scaun deci ne-a ajutat după unirea sfântă dela 1700 în toate chipurile. A deschis înainte de toate pentru tinerii noștri școlile sale și ateneele din Tyrnavia, Roma și Viena; și făuritorii istoriei noastre naționale și precursorii învierii naționale au fost chiar acești tineri ce și-au terminat studiile în acele școli catolice. Petru Maior, Gheorghe Șincai și Samuilă Ciain sunt socotiți și astăzi aștrii cel mai luminoși ai învierii noastre naționale din partea tuturor scriitorilor români, fără deosebire de partid ori confesiune. Pontificii romani, au oferit apoi burse pentru tinerii noștri. Astfel a făcut Piu al IX-lea de fericită memorie, iar amintirea dărnicii Sale suverane se găsește tăiată în marmoră în actualul Colegiu grec. La fel făcuse Benedict al XV-lea a cărui memorie e neștersă în sufletele noastre. El a fost cel dintâiu care a pus la dispoziție primul fond pentru ridicarea unui Colegiu român la Roma. Strălucește însă deasupra tuturor figurilor glorioase ale Pontificilor romani actualul Pontifice Piu al XI care s'a arătat într'adevăr mecenatele fără pereche. N'a fost de ajuns generozității Sale suverane să contribuie cu 29.000.000 Lei la ridicarea în Blaj a Institutului școlii de fete și a școlii normale de băieți; ci a voit să încoroneze opera Sa față de noi prin ridicarea acestui Colegiu „Pio Romano” la a cărui inaugurare solemnă asistăm azi. E un dar de neprețuit acesta, e un cadou care ne leagă pe noi și nașionea noastră pentru totdeauna cu legăturile recunoștinței față de Sf. Scaun. Oricine are prilejul să contemple acest minunat Colegiu cu biserica lui, Colegiu ce se impune atențiunii generale prin minunatele și clasicele lui linii arhitectonice, și în lăuntru prin mobilierul său modern ce te răpește, își dă seama cât poate să iubească pe fiii Săi Români un astfel de Părinte: Pontificele roman. Toși vizitatorii acestui Colegiu sunt unanimi în a recunoaște aceasta și o recunoaștem cei dintâi noi cari am fost ajutați.

Alumii cari vor urma în această Alma Mater, nădăjdum și suntem siguri că vor continua glorioasa falangă a alumnilor din Propaganda și Colegiul grecesc. Vor merita și ei elogiul dat vechilor alumni ai Romei, și prin ei Romei însăși, de a fi făuritorii principali ai culturii noastre naționale — cum spunea între alții actualul președinte al Senatului și al Academiei Române, Lapedatu — și ceea ce valorează mai mult a progresului nostru social (Ibrăileanu) moral și religios. Nu se poate ca să nu aducă cu el din Roma, dela această sorginte de viață divină, tot ceace e de lipsă pentru a îmbogăți sufletul unei națiuni și a face fericită o țară, un stat.

Intâlnirea de zece ani a absolvenților Liceului „Regele Ferdinand” din Turda, promoția 1926—27, va avea loc în ziua de 29 Maiu, orele 10, la liceul din Turda. Informațiuni mai detaliate și înscrierile se fac la d. Em. C. Sabău, redactor al ziarului „Patria” din Cluj.

Biblie pentru catolicii din Madagascar. Până acum nu exista decât o traducere — cam slabă — a Bibliei în limba malgose, făcută de protestanți. Acum se editează, pe cheltuiala sf. Părinte, o traducere catolică, la Impriaria Vaticană. Tirajul e 40.000. — Când vom tipări și noi Biblia noastră în 40.000 exemplare...

Serbările bicentenare ale Blajului

Aviz

În urma unor împrejurări neprevăzute, în deosebi intervenind serbările universității din Cluj fixate pe ziua de 30 Mai, precum și ziua restaurației la 8 Iunie, când tineretul școlar strejăresc va fi concentrat la București, serbările bicentenare ale Blajului sunt și rămân amânate pe ziua de

24 Iunie 1937, la sărbătoarea nașterii Sf. Ioan Botezătorul

ând se vor ține irevocabil, cu programul anunțat. Tot atunci se va ține convenirea generală a tuturor foștilor elevi ai școalelor din Blaj, aflători în viață, cari vor binevoi să-și munțe participarea cel mai târziu până la 20 Iunie 1937, la direcțiunile respective.

Blaj, din ședința comitetului încredințat, dată la 19 Mai 1937.

Jacob Popa, vicar general arhiepiscopesc; Ștefan Roșianu, rectorul Academiei Teologice; Ștefan Manciu, subdirectorul liceului de băieți; Alexandru Lupeanu, directorul liceului de fete; Nicolae Popp, directorul școlii normale de băieți; Febronia Mureșan, directoarea școlii normale de fete; Iuliu Maior, directorul liceului comercial de băieți; Dr. George Șandru, președintele comisiei interimare a orașului de reședință Blaj; Dr. Coriolan Suciu, președintele Reuniunii Meseriașilor și Comerțanților.

Știri mărunte

Adevărat omagiu filial. Organizația „Apostolatul Rugăciunii” din Blaj, cu membri membre dintre elevii și elevele școalelor secundare, precum și din Congregația Surorilor aici, a înaintat Sf. Părinte, drept omagiu de împlinirea alor 80 de ani (31 Maiu c.) de viață Sanctității Sale, un prea frumos dar spiritual. Prezentul dar spiritual constă din: 197 s. liturghii; 8812 s. liturghii ascultate; 7729 s. înmormântări; 22,574 vizite făcute lui Isus Euharistic; 37,023 decade de rozar; 25,369 alte rugămini; 2499 felurite opere de apostolat; 5046 acte de ale milostivirii trupesti și 8137 fel-de-fel jertfe. — Și cum, până la 31 Maiu c., ziua aniversării din chestie, mai e timp, sigur că, din cei din „Apostolatul Rugăciunii” cât și toți alții fii și fiice iubitoare a Sf. Părinte dela noi, vor săvârși încă multe fapte bune la intenția lui ce este Vicarul Domnului pe pământ.

Misiuni populare. În zilele de 8—11 Maiu c. păr. I. Bal din Oradea a ținut misiuni populare în Periceul Sălajului. S'au spovedit și părtășit 220 persoane. Cu acel prilej s'au curățat bisericuțele și trei perechi de concubinari. Ascultarea mărturisirilor au dat ajutor frații noștri: Cupcea, vicar în Șimleu; Moody, tot din Șimleu și Man din Bădăcin.

Vești din Turda. În seria de conferințe comemorative prilejite de bicentenarul Blajului, s'au vorbit la Turda mai în urmă de Dr. Zenovie Roșianu dela București, membru corespondent Academiei (Blajul și ideea politică) și I. Moșan, prefectul județean, (Blajul și epoca lui Ștefan cel Mare). — *Reculegerile sufletești* Paresimile acestui an le-a condus, vreme de două zile, păr. Dr. Victor Bojor, canonic la Blaj. — A treia zi de Paști păr. Dr. Cor. Sabău a ținut *sfîșțirea drapelului* Reuniunii corale a orașului din Turda Veche, de sub conducerea păr. Ghiriș, nași fiind dna și d. Dr. Alex. Borza, f. univ. Cluj. Au rostit cu acest prilej cu-

vântări ocazionale dd. I. Murășanu, prof. și președ. Agrului local, Dr. Alex. Borza și Dr. Aug. Rațiu decanul baroului advocaților din Turda

Congresul păcii. După cum e informat *Catholic Times* (5. 2. 37), episcopatul olandez a aprobat proiectul unui congres catolic pentru pace. Acest congres se va întruni anul acesta la Haye. Sub prezidenția păr. P. Kons s'a și format un comitet ce-și va ține ședințele la Utrecht și având să discute planul congresului. Sunt nădejdii că vor participa personalități proeminente catolice din toate țările catolice ale Europei și din Statele Unite. Propunerile practice ce se vor face vor fi, toate, inspirate din enciclicele Sf. Părinte.

Cifre îngrijorătoare. Primejdia sectelor e tot mai mare. Din an în an, numărul răstăciților crește. Propaganda lor se întefțește. De curând, păr. prepozit Dr. N. Brînzeu, care este unul din cei mai buni cunoscători ai problemei, a publicat în „Universul” un articol care cuprinde cifre deosebit de grăitoare. Cultul baptist avea în România, la 1926: 224 case de rugăciuni, 135 misionari, 335 predicatori, 9204 elevi ai școlii de Dumineca și 26314 membri. După 10 ani, la 1936 cifrele sună așa: 400 case de rugăciuni, 359 misionari, 370 predicatori, 17800 elevi ai școlii de Dumineca și 62.203 membri. În zece ani progres de 150%. — E ușor de prevăzut unde vom ajunge, dacă sporul va merge în aceeași progresiune. La dezastru sigur! — Și, ni-se pare, prea se razimă pe intervenția puterii de stat, când e vorba de oprirea valului. Măsurile polițienești aici nu pot fi de mare folos. Singura putere care poate birui este dinamismul credinței noastre.

Locale. Dumineca viitoare, a Samaritanenței, va predica în catedrală păr. Filip Pop, prof. la liceul de băieți.

— Zua de 31/5 Maiu a fost serbată privat și discret de toate școalele Blajului, cu slujbe în capelele proprii și cu vorbiri ocazionale. La școalele de fete însemnătatea zilei a reliefat-o d. dir. Alex. Lupeanu-Melin, prof.; la liceul de comerț păr. Tr. Jacodt; Academia Teologică păr. Dr. Nic. Lupu prof. de teologie.

— Absolvenții de acum zece ani ai liceului blăjan și-au avut eri *întrunirea colegială*, cu prilejul căreia au vizitat așezămintele școlare-culturale din loc, și-au făcut reverințele la păr. Mitropolit, au retrăit, frățești, vremurilor anilor de școală, având în mijlocul lor pe d. Dr. Cor. Suciu, fostul lor prof. diriginte.

Mamă eroică. Trimisul special al lui *Daily Telegraph* din Londra, scrie ziarului din chestie de pe frontul Bilbao: „În luptele ultimelor zile a căzut eroic pe câmpul de luptă căpitanul carlist Don Tirso, fiul ducelui de Bejar. Acesta e al treilea vlăstar ce-l pierde familia în cursul acestui măcel fratricid. Înștiințată telefonic mama, marchiza de Torecilla, ce locuște nu departe de frontul Navarei, despre moartea fiului său, a spus că dorește să vadă pentru ultima dată trupul neînsuflețit al celui căzut. Ajungând în fața cadavrului fiului său, fără să verse o lacrimă, a strigat doar atâta: „Trăiască Spania!... Așa înțelege să moară un bun spaniol... Sunt mândră că am dat Spaniei și cel de al treilea fiu al meu”. — Așa cetim în „Osservatore Romano” (5. 5. 37).

Impotriva incinerării. Francmasoneria cehoslovacă se face luntre și punte pentru familiarizarea ideii și practicei arderii cadavrelor. Episcopatul catolic cehoslovac, conștient de datorința sa, a pornit la contraofensivă pentru a stăvili propaganda nefastă a cenușarilor. Prin pastorale pe cât de luminoase, pe atât de energice, arată păgânătatea incinerării și imposibilitatea de a împăca așa ceva cu morala și conștiința creștină. Și pentru a contrabalansa miș-

carena cenușărească, s'a înființat o asociație numită „Arimatheum” (după numele lui Iosif din Arimatea) care să vină într'ajutor, sub raport financiar, de câteori va cere lipsa ca astfel să fie ușurată o înmormântare în spirit și formă creștină.

Trenul celor fără Dumnezeu. Ateismul rus e în continuă căutare de mijloace propagandiste împotriva Ziditorului. Mai nou — așa e informat, din Riga, *National Catholic Welfare Conference* — o organizație ateistă rusă a hotărât să serbeze într'un chip „original”, în Noemvrie c., a XX-a aniversară a revoluției bolșevice. Și anume așa că se va îngriji de un tren pe care-l va boteza „Expresul Ateu”. Acest tren va avea o tipografie, o stațiune radiofonică și un cinematograf pentru 200 persoane. În acelaș tren va avea loc și o expoziție, numită: „Ororile Bisericii”.

† **Alexandru Boeriu**, parohul din Căldrești, a trecut la cele veșnice în dimineața zilei de 14 Maiu c. în anul 77 al vieții și 43 al preoției sale pilduitor de cinstite. — Odihnească în pacer!

Mulțumită. Biserica română unită din Panticu (Jud. Cluj) ține să-și exprime și pe această cale mulțumitele sale cele mai călduroase d. Dr. Valer Pop, ministru, pentru marimimoasa danie de 50,000 Lei (cincizeci mii Lei) făcută bisericii noastre. — Cel de Sus să-i răsplătească din plin acest gest de creștină nobleță! Pr. I. Bolduțiu.

Hitleriada continuă. Era de prevăzut că enciclica *Mit brennender Sorge* va tulbura ape adânci. Ea este doar o palmă arzătoare pe obrazul duplicității naziste. Cu destulă abilitate, doctrinarii Führerului reiaseră o seamă de confuzii ideologice cari falsificau pe neobservate noțiunile fundamentale ale creștinismului, strecurând în ele conținut păgănesc. Concordatul încheiat cu Roma părea și el un bun paravan pentru păgânizarea lentă a sufletului german care își simțea credința la adăpost prin acest dig apărător.

Comedia a fost însă demascată. Lumea întreagă a văzut în față jocul perfid și a putut înțelege primejdia ce amenință creștinismul și civilizația lui. Este explicabil deci că, ne mai putându-se ascunde, celebra furie teutonică și-a dat drumul pe față. Ce-i drept, Germania a prezentat Vaticanului o notă-răspuns la acuzele din enciclică. Iși spală mâinile cum poate și vrea să se scoată nevinovată. În zadar, firește. Impotriva vorbelor se ridică faptele. Zdrobitoare. Nu numai cele din trecut, cari au provocat enciclica papală. Ci mai ales cele de acum, săvârșite în timpul încercărilor de reconciliațiune. Presa nazistă e plină de otravă la adresa Bisericii. Ludendorf, faimosul creator al noii „religii” germane, s'a împăcat cu Hitler, a dobândit nu numai egalitatea de tratament legal pentru aberația lui blasfemă, ci chiar încurajare oficială. În schimb, preoții catolici sunt prinși și închiși pe capete, sub fel de fel de pretexte. Ajunge de ex. „crima” de a fi citit și publicat de pe amvon enciclica pomenită; ceea ce era, evident, o datorie oficială a lor și un drept fundamental garantat și de concordatul în vigoare încă. Așa a pățit-o, între alții preotul Ellwanger din Mittelthal (Oss. Rom. din 18. 4. 37).

Noul „Kulturkampf”, precum se vede, a început. Are Führerul destulă înțelegere pentru marile interese ale neamului său și știe destulă istorie pentru a opri valul până mai e vreme? Se va vedea. Dacă nu — el va vedea. Ceeace au mai văzut și alții!

Citiți și răspândiți

„UNIREA”

Cărți & Reviste

PAPA PIUS XI: Moscova—Berlin—Mexic. Trei Scrisori Papale. Blaj. 1937. Pagini: 110. Preț: 35 Lei.

Tălmăcirea măiastră a păr. vicar general *Dr. Victor Macaveiu* face ca puternicele scrisori papale, care demască păcătoșenia celor două extremism: bolșevism și nazism, precum și barbaria stăpânirii masonice din Mexic, să poată fi cetite și în românește nu numai cu folos ci și cu încântare. Și nu ne indoim că luminatul cuvânt al celei mai venerabile personalități a veacului va găsi și la noi răsunetul cuvenit. Preoțimea în primul rând e obligată în conștiință să se facă ecoul strigătului desmetector al Sf. Părinte pe toată linia: în biserică, în școală, în întruniri sociale; pretutindenea și în toată vremea. — „Farul Nou” dela București a scos și el, în broșuri separate, enciclica „Divini Redemptoris” (*Contra comunismului ateu*) pag. 64; preț: 15 Lei și cealaltă: „Mit brennender Sorge”, (*Roma—Berlin*, pag. 84; preț: 20 Lei). Aceasta din urmă cu text paralel german și român, în traducerea d. avocat *Virgil Damian*. — Tolle, lege!

P. IOSIF TĂLMĂCEL: De vorbă cu Moș Vasile. Săbăoani. 1937. Pagini: 102. Preț: 10 Lei.

Moș Vasile e un sătean român ortodox care, având în vedere la adevărul crezului său din copilărie, cere lămuriri în îndoelile sale dela un preot catolic. Acesta îi și dă lămuririle cerute, arătându-i adevărul crezului catolic. Stilul e limpede, argumentația e calmă și pe înțelesul poporului lipsind subtilitățile inutile într-o convorbire cu un credincios dela coarnele plugului. E de prevăzută că va citi multă lume rândurile apologetico-istorice ale dialogului acestuia.

SABIN G. TRUȚIA: La răspântie. (Piesă teatrală). Oradea. 1937. Preț: 8 Lei.

Asociația preoțască „Sf. Nichita Remesianul” și-a strâns un modest fond de presă. Ca primă tipăritură a fondului acestuia scoate acum piesa teatrală în 4 acte a păr. Sabin G. Truția, menită mai ales cadrelor religioase a diferitelor reuniuni de pietate ce avem. Alcătuire fără multe artificii teatrale, susține adevărul moral că ajutorul lui Dumnezeu atunci e mai aproape, când mai desnădăjduită și-se pare situația.

Dr. ILIE DĂIANU: Leul dela Șișești. Cluj. 1937. Pagini: 24. Preț: ?

Despre Vasile Lucațiu s'a scris și s'a vorbit. Și se va mai scrie și vorbi. E atât de mare acest preot și luptător naționalist din vremuri de urgie pentru neamul său românesc! Lucrarea păr. Dăianu e și ea o cuvântare de preamărire a memoriei Leului dela Șișești, rostită în Carei, la 30 Ian. 1936. Stăpân pe frază ca și pe materialul documentar, conferențiarul dela Carei evocă impresionant figura marelui dispărut.

Dr. I. STANCIU: „Religia strămoșească”. Craiova. 1937. Pagini: 40. Preț: 15 Lei.

Cu argumente vechi și noi, din autori ortodocși (Cernăianu, Xenopol, Onciu, Pârvan, Meș, Lupăș, Enăceanu și alții) păr. Stanciu scoate dovada cu adevărat strămoșescului nostru catolicism. Tema e dintre acelea cari trebuiesc mereu desbătute, până când se va face lumină și acolo unde stăpânește încă întunerecul menținut artificial.

Dr. EMIL PRECUP: Anuarul XVII al liceului „Petru Maior” din Gherla pe anul școlar 1935—36. Gherla. 1937. Pagini: 136. Preț: ?

Liceul gherlan, în fruntea căruia stă d. Dr. Emil Precup, a avut fericirea să serbeze anul trecut desvelirea bustului lui Petru Maior, patronul liceului. Cu acest prilej s'au rostit zece cuvântări, dintre cari Anuarul unele le-aduce în rezumat, pe altele însă în întregime. (Pioraș, Precup, Agârbiceanu, Emil Isac, ș. a.). Cum în întregime aduce și conferința d. A. Șioldea despre „Viața și opera lui Petru Maior” și alte trei cuvântări ocazionale ale aceluiași. Asta face să crească simțitor acest anuar, foarte îngrijit și de altfel și detaliat în informații privitor la liceul însuși, la profesori și elevi. Din aceste informații aflăm că în anul școlar 1935/36 acest liceu a avut 308 elevi ordinari și 43 particulari.

GEORGE I. COANDĂ: Recenzia „Notițelor zilnice din războiul 1916—1918” ale Mareșalului Averescu. București. 1937. Pagini: 51. Preț: 40 Lei.

Departa de a fi o recenzie propriu zisă, scrisă cu calm și dovedit, lucrarea d. Căpitan comandor e o ieșire violentă împotriva mareșalului Averescu. Drept că recenzentul, care spicuie o mulțime de pasagii incriminate din „notițele” mareșalului, crede că acele pasagii își sunt critică șieși și autorului lor. Totuși, fiind vorba

de-un personaj ca d. Averescu, era de dorit o examinare temeinică a spuselor acestuia.

O EROINĂ A TINEREȚII: SF. AGNEȘA. Iași. („Presa Bună”). 1937. Pag. 31. Preț: 5 Lei.

În vorbe simple și necăutate se povestește viața uneia dintre cele mai simpatice figuri a martirologului vechiu roman. S'a mai scris câte ceva eespre ea și la noi până acum (de ex. în „Floricele din Raiu” ale păr. Hattler apărute la Blaj) dar oricât s'ar mai scrie, numai spre bine pot fi. Un suflet ca al sf. Agneșă încântă și înalță totdeauna chiar și dacă ar fi privit numai în graba câtorva pagini umile.

V. CREȚU: Carnet de educație fizică. Blaj. 1937. Pag. 85. Preț: 25 Lei.

Broșura aceasta e scrisă cu gândul de-a informa tineretul într-o materie privitor la care stăpânește o complexă desorientare. Se confundă doar' atât de des și de atâta lume educația fizică cu tot felul de excese sportive. Lucrarea prof. V. Crețu aduce precizări bine dovedite referitor la educația fizică și factorii naturali în această educație, mai tratând și câteva chestiuni de igienă, primajutor în caz de accidente ș. a. Are și o seamă de cuvinte despre cercetășie, străjerie și premilitarie, de încheiere ocupându-se cu trei jocuri educative. — Broșura e scrisă pentru tineretul școlar. Dar ar fi bine s'o citească și altă lume.

Marea făgăduință u Preasf. Inimi a lui Isus. Iași („Presa bună”). 1937. Pagini: 32. Preț: 5 Lei.

Are două părți această cărticică: întâia lămurește pe scurt, în formă de întrebări și răspunsuri, marea făgăduință făcută de Mântuitorul sfinteii Margareta Alacoque; a doua cuprinde 7 pilde din cari se poate vedea de ce haruri miraculoase se împărtășesc cinstitorii Preasf. Inimi. Câteva iconițe contribuie și ele la drăgălășenia acestei cărtuții folositoare.

ROMANITĂ. Bollettino degli alunni del Pontificio Collegio Pio Romano. Roma. 1937.

Foarte drăguț ca înfățișare și îngrijit ca stilizare, acest buletin al elevilor noștri din Colegiul „Pio Romano” împodobit și cu o mulțime de fotografii reușite, e un început dintre cele mai simpatice. Pe lângă rândurile de orientare programatică și epistola Cardin. protector E. Tisserant, mai are și succinte notițe istorice cu privire la originea institutului „Pio Romano” însemnări despre dania Sf. Părinte; mic și interesant cronică despre persoanele ilustre ce au vizitat până acum colegiul și altele despre felul cum și-au petrecut alumnii din colegiu vacanța. O bine prinsă înseilare (aceasta în românește) se ocupă cu Pelerinajul din 12—17 Maiu c. — Să fie într'un ceas bun!

Aviz

Comandați orice obiecte bisericesti dela cel mai vestit **Magazin** de odoare bisericesti: Clopote de orice mărime, din cel mai bun material, cu garanție pe mai mulți ani; Candelabre de bronz; Cruci argintate, toate fabricație proprie Odăjdii sfinte, cu prețurile celea mai solide, dela 3200-4000-4500-5000 Lei, un rând complet; Potire; Cădelnițe; Prapori din postav și mătăsa, dela 1200 Lei în sus.

Vasile Hoza

6-? Sibiu, Piața Principele Carol Nr. 6

TURNĂTORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

foșt

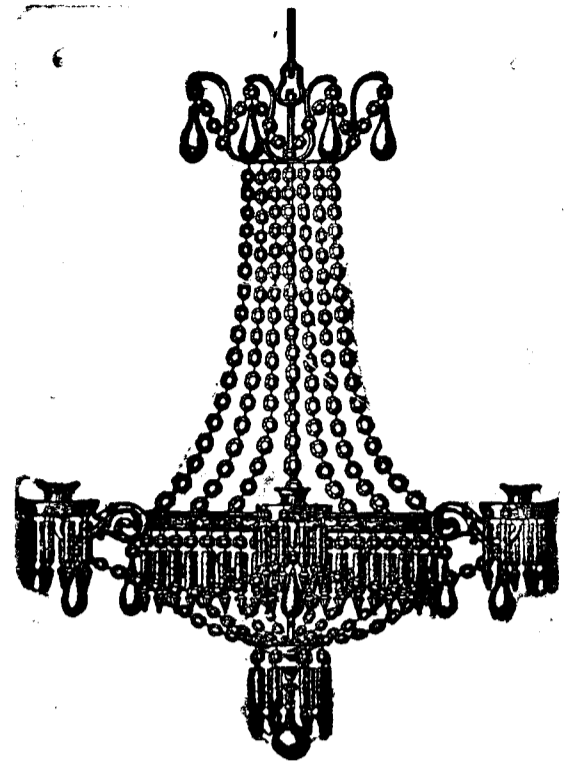
SOHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

Comandați Policandre

la

LIBRARIA ANCA — CLUJ

din sticlă-cristal, în diferite forme pentru bisericile noastre dela sate.

Tot aici găsiți **Sfeșnice** pentru altar, toate mărimile cu 1—3 brațe; **cruci** de perete și cu talpă din lemn, metal, nichel și argintate orice mărime; **Berete** din Klott pt. preoți **Brăe**, (eingulum) pt. teologi, preoți și protopopi, în diferite lățimi și culori, din mătase sau lână. Se mai află: **Potire, Ciborium, Cădelnițe, Chivot, aurite și argintate.**

Mare depozit de **Ornate și prapori** gata, în diferite culori, cu prețuri reduse **Icoane** de hârtie și pieturi. Tot soiul de rechizite, imprimate, Cărți de rugăciuni și bisericesti, medalioane, rozare, și steaguri pentru Reuniunile Mariane. Teatre și Monoloage populare și școlare. **Cereți catalogul detaliat și ilustrat.**

(10-7)

FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10—21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanție mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată

Rechizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — **Telefon 376.**

